

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu hra na husliach pre 4. ročník druhý stupeň

Názov predmetu	Hra na husliach
Ročník	štvrtý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 20
Stupeň vzdelania	druhý
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Eva Skvašiková
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	25. augusta 2014

Charakteristika predmetu

Hra na husle je pre žiakov druhého stupňa prípravou k samostatnejšej interpretácii skladieb. Žiak má zvládnuť náročnejšie technické prvky, získať správne interpretačné návyky, ako aj rozvíjať hudobno-výrazové schopnosti a vedieť správne orientovať v základných štýlových oblastiach. Dôkladnou prípravou získava stupeň úrovne pre interpretáciu skladieb. Informácie o všetkých zložkách husľovej hry a ich praktické vzorové znázorňovanie pedagógom na hodinách husľovej hry, vedie k získavaniu vedomostí a zručností a ich uplatňovaniu pri stvárňovaní interpretovanej skladby.

Učivo sa vyberá so zreteľom na individualitu žiaka, jeho talentové predpoklady a technickú vyspelosť. Pre ročník je určené minimum povinného učiva, ktoré obsahuje etudy technického zamerania a skladby rozdelené podľa štýlových období. U mimoriadne nadaných a technicky vyspelých žiakov sa môžu na štúdium použiť aj skladby určené pre vyšší ročník. Učivo môže zahŕňať aj skladby, ktoré sa v osnovách nenachádzajú, ale sú umelecky hodnotné a svojou technickou náročnosťou zodpovedajú príslušnému ročníku.

Na konci každého ročníka vykonávajú žiaci praktickú skúšku z hry na klavíri pred komisiou zloženou z pedagógov klavírneho oddelenia. Účinkujú na interných a verejných koncertoch, ktorých hodnotenie komisiou je súčasťou koncoročnej komisionálnej skúšky.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Samostatnému pracovať na štúdiu skladby.
- Rozvíjať osobitosť vlastného hudobného prejavu.
- Pri vyučovanom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka.
- Prispievať k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa.
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu.

- Pestovať u žiaka hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt, upozorniť ho na vyššie duchovné hodnoty a orientovať ho v ponuke hudobných produktov.
- Pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre husľovú hru a vo všeobecnosti záujem o hudbu formou zlepšovania muzikálnych a technických schopností žiaka

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- vytvárať si vlastný hudobný názor,
- logicky rozčleniť štruktúru skladby,
- zapamätať si notový zápis väčšieho rozsahu,
- transponovať melódie,
- uvedomele riešiť hru fráz a menších celkov v skladbe,
- orientovať sa v širšej hudobnej terminológii.

Socio-afektívne

- emocionálne prežiť skladby,
- vyjadriť charakter skladby,
- zhodnotiť pozitíva aj negatíva vlastnej interpretácie skladby,
- dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti,
- vytvoriť si samostatný názor na interpretáciu vlastnú, vypočutú,
- interpretovať skladby rôznych štýlových období.

Psycho-motorické

- interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu,
- interpretovať štýlovo skladby primerane hudobnému obdobiu
- dbať na uvoľnený hrací aparát,
- zdokonaľovať kvalitu technického prevedenia skladby,
- zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb,
- vytrvalo pracovať na odstránení technickej povrchnosti,
- prehlbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti
- vyrovnané hrať v rýchlejších tempách,

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny,
- uvedomele pracovať na skladbe pri príprave na hodinu,
- pestovať zmysel pre súhru prostredníctvom komornej hry,
- zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti,
- sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu
- vytvárať si vlastný hudobný názor.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti,
- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby,

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.
- samostatne vyhľadávať rôzne na internete rôzne interpretácie preberanej skladby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch,
- rozobrať skladbu podľa formy,
- analyzovať skladbu po rytmickej stránke,
- odlišovať dôležité informácie od menej podstatných,
- efektívne si osvojovať poznatky a študijné návyky.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách,
- učiť sa byť empatický,
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb,
- zvládať emócie pri vystúpení,
- zaujať správne stanovisko pri riešení vzniknutého problému,
- hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody,
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať,
- uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti,
- kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti,
- poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo,
- pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni,
- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	<ul style="list-style-type: none">• slovná metóda• názorná metóda• praktická metóda• reproduktívna metóda	<ul style="list-style-type: none">• individuálna práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none">• analyticko – syntetická metóda• deduktívna metóda• informačno-receptívna metóda• problémový výklad	<ul style="list-style-type: none">• individuálna práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none">• reproduktívna metóda• heuristická metóda	<ul style="list-style-type: none">• počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Výber podľa prílohy č. 1	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		Internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • tvoriť husľový tón s rozlíšením charakteru obdobia interpretovanej skladby • hrať stupnice a akordy vyrovnaným tónom • hrať technické skladby väčšieho rozsahu • hrať rýchlu časť cyklickej skladby • hrať skladby s vyjadrením obsahu a charakteru prednesovej literatúry • v improvizácii obohatiť základnú melódiu 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • hru durových a molových stupníc a akordov • realizáciu agogických zmien a uplatňovanie dynamiky • uvedomelú hru spamäti • technicky vyrovnanú hru • plynulú hru stupníc a akordov cez 3. oktávy 	Žiak zvládol: <ol style="list-style-type: none"> 1. základný rozsah študijného materiálu <ul style="list-style-type: none"> • skladby technického charakteru podľa daných potrieb a možností žiaka • dve rýchle časti z sonatíny • dve skladby z obdobia romantizmu , prípadne jednu rozsiahlejšiu 2. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe 3. rozsah látky na ročníkovú prehrávku- dve skladby rozdielneho charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny koncert 2x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert • záverečná ročníková prehrávka
2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú primeranú terminológiu a stavbu skladby • charakterizovať skladbu podľa štýlového obdobia 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu, • rozoznávajú hudobného štýlu v skladbách 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšenie a charakteristiku hudobných období a primeranú hudobnú terminológiu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika

Závěrečná skúška : 1 Durová stupnica a kvintakord v troch oktávach , 1 molová stupnica a kvintakord v troch oktávach ,

Etuda: Mazas - výber

**Prednes: Koncert výber Kreutzer alebo Sonatina I alebo II. a III. časť
alebo dve skladby rôzneho charakteru**

Kritéria hodnotenia absolventskej skúšky:

- plynulá hra naspamäť stupnice a prednesová skladba, hra na absolventskom, verejnom, internom, koncerte v požadovanom tempe, rytme, technicky vyrovnaná, vyjadrenie obsahu skladieb, dodržanie štýlovej interpretácie, náročnosť programu zodpovedá učebným osnovám - výborný
- plynulá hra skladieb, v primeranom tempe, priblíženie sa obsahovému a štýlovému vyjadreniu skladby, hra naspamäť nie podmienkou, náročnosť skladieb zodpovedá učebným osnovám, alebo časť repertoáru je menej náročná- uspokojivý
- hra z nôt bez primeraného obsahu, štýlu, tempa, náročnosť skladieb nezodpovedá učebným osnovám - uspokojivý
- hra z nôt, nedodržanie notového a rytmického zápisu, neúplná hra skladieb alebo len časť skladby, program nezodpovedá učebným osnovám- neuspokojivý

Profil absolventa II. stupňa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na sláčikových nástrojoch: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako člen komorných zoskupení vážnej i populárnej hudby, ako korepetítor, tiež ako sólista, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na sláčikové nástroje, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch, vie analyzovať hudobné diela a túto analýzu zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.